

Afganistan: Kabuln maakunnan ja kaupungin tilannepäivitys syyskuussa 2019

Vuoden 2019 alkupuolisko oli Kabuln maakunnassa turvallisuustilanteen osalta rauhallisempi kuin vuosi 2018, kun suuren mittaluokan iskuja tapahtui edellisvuotta vähemmän. Tästä huolimatta siviiliuhreja aiheutui Kabulissa edelleen eniten Afganistanin maakunnista ja turvallisuusvälikohtausten määrä kääntyi jälleen nousuun kesän 2019 aikana. Syyskuun 28. päivä järjestettävät presidentinvaalit sekä Yhdysvaltojen ja Taliban-liikkeen välisten neuvottelujen keskeytyminen pitävät turvallisuustilanteen jännitteisenä. Tässä päivityksessä on seurattu tilannetta 20.9.2019 asti.

Tilanne Kabuln maakunnassa ja kaupungissa syyskuussa 2019

YK:n Afganistan-ohjelman (UNAMA) tilastoinnin mukaan Kabuln maakunnassa aiheutui tammi-kesäkuussa 2019 yhteensä 473 siviiliuhria, joista 63 oli kuolleita ja 410 haavoittuneita. Ajanjaksolla Kabulissa aiheutui eniten siviiliuhreja kaikista Afganistanin maakunnista.¹ Vastaavasti Resolute Support -joukkojen (RS) tilastoinnin mukaan tammi-toukokuussa 2019 Kabuln maakunnassa aiheutui 402 siviiliuhria.²

Siviiliuhrien määrä väheni kuitenkin vuodesta 2018, sillä samalla ajanjaksolla vuonna 2019 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana maakunnassa aiheutui 993 siviiliuhria, joista 321 oli kuolonuhreja ja 672 haavoittuneita.³ Koko vuoden 2018 aikana Kabulissa aiheutui UNAMAN tilastoinnin mukaan 1866 siviiliuhria (596 kuollutta ja 1270 haavoittunutta).⁴

ACLED-konfliktitietokannan⁵ raportoinnin mukaan tammi-elokuussa 2019 koko Kabuln maakunnassa tapahtui 182 turvallisuusvälikohtausta. Raportoinnin mukaan välikohtauksista 69 tapahtui Kabuln kaupungissa. Lisäksi välikohtauksia tapahtui kolme Bagramin, kolme Chahar Asiyabin, kahdeksan Dih Sabzin, kolme Guldaran, kaksi Kalakanin, kolme Khak Jabarin, yksi Mir Bacha Kutin, 27 Musahin, 16 Paghmanin, 13 Qarabaghin, neljä Shakardaran ja 30 Sorubin piirikunnassa. Ainoastaan Istalifin piirikunnasta ACLED ei raportoinut turvallisuusvälikohtauksista.⁶

Välikohtaukset ovat loppukesästä 2019 lisääntyneet verrattuna alkuvuoteen, sillä ACLEDin tilastoinnin mukaan heinä- ja elokuussa tapahtui molempina 37 välikohtausta koko maakunnassa. Kesäkuussa välikohtauksia oli 25, toukokuussa 21, huhtikuussa 20, maaliskuussa 17, helmikuussa 10 ja tammikuussa 14. Välikohtauksista suurin osa oli konfliktin osapuolten välisiä aseellisia yhteenottoja (102 välikohtausta) ja räjähdysiskuja (47 välikohtausta). Muut välikohtaukset olivat joko itsemurhaiskuja, ohjus- tai kranaatti-iskuja tai

¹ UNAMA 30.7.2019, s. 3.

² SIGAR 30.7.2019, s. 71.

³ UNAMA 15.7.2018, s. 2.

⁴ UNAMA 23.2.2019, s. 67.

⁵ The Armed Conflict Location & Event Data Project, <https://www.acleddata.com>.

⁶ ACLED 31.8.2019.

muita hyökkäyksiä.⁷ Tyypillisin välikohtaus Afganistanissa on valtiollisten turvallisuusjoukkojen ja Talibanin välinen yhteenotto⁸.

Pajhwok-uutistoimiston raportoinnin mukaan Kabulin maakunnassa tapahtui huhti- ja heinäkuun 2019 välisenä aikana kuudenneksi eniten väkivaltaisuuksia kaikista Afganistanin maakunnista. Kabulia enemmän välikohtauksia oli Nangarharissa, Ghaznissa, Faryabissa, Kandaharissa ja Helmandissa. Kuolonuhreja ja haavoittuneita aiheutui samalla ajanjaksolla viidenneksi eniten. Enemmän uhreja aiheutui vain Kandaharissa, Ghaznissa, Faryabissa ja Nangarharissa. Pajhwok ei erottele tilastoissaan siviilejä konfliktin osapuolista.⁹

BBC-uutistoimiston elokuun 2019 väkivaltaisuuksista kertovan uutisen mukaan Kabulin maakunta oli väkivaltaisimpien maakuntien joukossa. BBC:n tilastoinnin mukaan elokuussa Kabulissa kuoli 146 ihmistä yhteensä 16 eri välikohtauksessa. Väkivallan taso oli elokuussa korkeampi vain Balkhin ja Ghaznin maakunnissa ja väkivaltaisudet olivat Kabulin kanssa samalla tasolla Faryabin, Heratin, Logarin ja Zabulin maakunnissa.¹⁰

Long War Journal -sivuston tekemän jatkuvasti päivittyvän arvion mukaan Kabulin maakunnassa ei ole kapinallisten hallussa olevia alueita tai alueita, joiden hallinnasta taisteltaisiin osapuolten välillä.¹¹

YK:n humanitaaristen asioiden koordinoitua toimisto UN OCHA ei ole rekisteröinyt 1.1–2.9.2019 välisellä ajanjaksolla konfliktin vuoksi maan sisäisesti siirtymään joutuneita Kabulin maakunnasta. Kabulissa on samalla ajanjaksolla rekisteröity 2636 muualta maasta konfliktia paennutta ihmistä.¹²

Loppuvuonna 2019 turvallisuustilanteeseen liittyy epävarmuuksia, sillä syyskuun 28. päiväksi suunniteltujen presidentinvaalien ennakoitaan lisäävän siviileihin kohdistuvia iskuja. Syynä tähän on se, että lukuisia kouluja sekä muita julkisia rakennuksia aiotaan käyttää äänestyspaikkoina, minkä vuoksi vaaleja vastustavat kapinalliset saattavat kohdistaa niihin iskuja.¹³ Myös Taliban-liike varoitti elokuussa siviilejä osallistumasta vaaleihin mahdollisten vaalivilpailaisuuksiin kohdistuvien iskujen vuoksi.¹⁴

Toinen turvallisuustilanteeseen vaikuttava tekijä on ollut Yhdysvaltojen ja Taliban-liikkeen väliset keskustelut mahdollisesta konfliktin päättämisestä¹⁵. Neuvottelut ajautuivat kuitenkin pattitilanteeseen, kun presidentti Donald Trump keskeytti neuvottelut Talibanin tehtyä syyskuussa itsemurhaiskun, jossa kuoli yhdysvaltalaissoitilas ja 11 muuta ihmistä. Yhdysvallat on syyttänyt Talibania siitä, että se on pyrkinyt parantamaan neuvotteluasemiaan tekemillään iskuilla. Yhdysvaltojen ja Talibanin välisten keskustelujen keskeydyttyä varsinaisen neuvotteluratkaisun saaminen konfliktille vaikuttaa nyt epätodennäköisemmältä.¹⁶

⁷ ACLED 31.8.2019.

⁸ BBC 16.9.2019.

⁹ PAN/Erfanyar, 4.8.2019; 3.7.2019; 2.6.2019; 2.5.2019.

¹⁰ BBC 16.9.2019.

¹¹ LWJ [päiväämätön].

¹² UN OCHA 8.9.2019b.

¹³ UN OCHA 8.9.2019a, s. 10.

¹⁴ AAN/Adili & Ruttig 16.9.2019.

¹⁵ UN OCHA 8.9.2019a, s. 10.

¹⁶ AAN/Clark 8.9.2019.

Merkittävimmät turvallisuusvälikohtaukset Kabuln kaupungissa vuoden 2019 aikana

Hallitusta vastustavat kapinalliset, kuten Taliban-liike ja Afganistanin ISIS-haara ISKP, ovat jatkaneet hyökkäyksiään Kabuln kaupungissa. YK:n mukaan suuren mittaluokan itsemurhaiskujen määrä kuitenkin väheni sekä koko maassa että Kabulissa helmikuusta 2019 elokuun 2019 alkuun ulottuvan seurantakauden aikana verrattuna samaan ajanjaksoon vuonna 2018. Ajanjaksolla 8.2.–8.8.2019 Kabulissa tapahtui yhteensä 12 suuren mittaluokan iskuja ja koko maassa 30. Vuonna 2018 samalla ajanjaksolla iskuja koko maassa oli yhteensä 65.¹⁷ Suuren mittaluokan iskuja on tehty viranomaisia¹⁸, vaalitoimijoita¹⁹, siviilikohteita²⁰ ja kansainvälisiä tahoja²¹ vastaan. Muihinkin kuin varsinaisiin siviilikohteisiin tehdyt iskut ovat vaatineet useita siviiliuhreja.

Helmikuun ja toukokuun välisenä aikana suuren mittakaavan siviilejä vastaan kohdistettuja iskuja tapahtui Kabulissa vain kaksi, kun vuotta aiemmin niitä tapahtui samalla ajanjaksolla kymmenen.²² Toukokuun alussa Taliban hyökkäsi yhdysvaltaistaustaisen avustusjärjestön tiloihin Kabulissa. Iskussa kuoli viisi ja haavoittui 24 ihmistä. Iskun syyksi ilmoitettiin se, että Taliban pitää järjestöä länsimaiden vakoojana ja epäislamillaisen elämäntavan levittäjänä.²³ Huhtikuussa Afganistanin puolustusministeriöön tehtiin aseellinen hyökkäys. Iskun seurauksena seitsemän ihmistä kuoli ja kahdeksan haavoittui.²⁴ Myöhemmin ISKP ilmoitti tehneensä hyökkäyksen.²⁵

Etenkin siviiliuhreja vaatineet iskut ovat lisääntyneet heinäkuusta alkaen ja heinäkuu 2019 oli koko Afganistanissa väkivaltaisimman kuukausi sitten toukokuun 2017.²⁶

Heinäkuun alussa tehtiin monimuotoisku Afganistanin puolustusministeriön lähistöllä. Iskun seurauksena neljä siviiliä kuoli ja 115 haavoittui.²⁷ Myös Kabuln yliopistolla tehtiin isku heinäkuussa, jonka seurauksena kahdeksan ihmistä kuoli ja 36 haavoittui. YK:n mukaan hyökkääjät tavoittelivat iskulla nimenomaan siviiliuhreja. Muutamaa päivää myöhemmin tapahtui itsemurhaisku valtion työntekijöitä kuljettanutta bussia vastaan. Lisäksi paikalla räjähti toinen pommi, kun pelastustyöntekijät saapuivat paikalle. Iskussa kuoli seitsemän ja haavoittui 32. ISKP ilmoitti tehneensä iskun.²⁸

Heinäkuun lopulla presidentti Ashraf Ghanin varapresidenttiehdokkaan Amrullah Salehin edustaman Green Trend -liikkeen toimistorakennukseen tehtiin pommi-isku ja iskun jälkeen aseistuneet henkilöt hyökkäsivät rakennukseen. Hyökkäyksen seurauksena 20 ihmistä kuoli ja 50 haavoittui.

¹⁷ UN SG 3.9.2019, s. 6; UN SG 14.6.2019, s. 5.

¹⁸ esim. RFE/RL 20.4.2019; RFE/RL 1.7.2019; Tolo News 17.9.2019.

¹⁹ esim. RFE/RL 29.7.2019.

²⁰ esim. UNAMA 3.8.2019; UNAMA 20.8.2019.

²¹ esim. NYT 8.5.2019; Tolo News 4.9.2019.

²² UN SG 14.6.2019, s. 5.

²³ NYT 8.5.2019.

²⁴ RFE/RL 20.4.2019.

²⁵ Khaama Press 21.4.2019.

²⁶ UNAMA 3.8.2019.

²⁷ RFE/RL 1.7.2019.

²⁸ UNAMA 3.8.2019.

Haavoittuneiden joukossa oli varapresidenttiehdokas Saleh.²⁹ Mikään ryhmittymä ei ole ottanut iskua vastuulleen.³⁰

Elokuun alussa Taliban teki itsemurhaiskun PD6-alueella sijaitsevalle poliisiasemalle. Iskun seurauksena 14 ihmistä kuoli ja 145 haavoittui.³¹ Vuoden 2019 toistaiseksi vakavin isku tapahtui myös elokuussa 2019, kun Kabulissa pidettyyn hääjuhlaan tehtiin pommi-isku. Iskun seurauksena ainakin 70 ihmistä kuoli ja 180 haavoittui.³² Syyskuussa iskun lopulliseksi uhrimääräksi vahvistettiin 92 kuollutta ja 142 haavoittunutta³³. ISKP ilmoitti tehneensä iskun³⁴.

Isku tapahtui PD6-alueella³⁵, joka on pääosin shiialaisten hazardoiden asuttama. ISIS:n shiiohin kohdistamat iskut ovat herättäneet edelleen huolta shiivähemmistön keskuudessa ja viranomaisten sanotaan olevan tehottomia iskujen torjumisessa.³⁶

Syyskuun alussa Taliban teki monimuotohyökkäyksen Green Village -nimiseen kansainvälisten järjestöjen tukikohtaan. Iskussa kuoli 16 ja haavoittui 119 ihmistä. Taliban hyökkäsi samaan kohteeseen jo aiemmin tammikuussa 2019, jolloin neljä ihmistä kuoli ja 90 haavoittui.³⁷ Syyskuuisen iskun jälkeen paikalliset ihmiset järjestivät mielenilmauksen, jossa vaadittiin tukikohdan siirtämistä pois siviilien asuinalueen keskeltä. Mielenilmaus yltyi väkivaltaiseksi ja kolme ihmistä haavoittui.³⁸ Iskut jatkuivat syyskuussa, kun 17.9. Taliban teki itsemurhaiskun Afganistanin puolustusministeriön rakennusten lähellä Kabulin PD9-alueella. Iskun seurauksena 22 siviiliä kuoli ja 38 haavoittui.³⁹

²⁹ RFE/RL 29.7.2019.

³⁰ UNAMA 3.8.2019.

³¹ RFE/RL 7.8.2019.

³² UNAMA 20.8.2019.

³³ BBC 16.9.2019.

³⁴ UNAMA 20.8.2019.

³⁵ Tolo News 18.8.2019a.

³⁶ Tolo News 18.8.2019b.

³⁷ Tolo News 4.9.2019.

³⁸ PAN 3.9.2019.

³⁹ Tolo News 17.9.2019.

Lähteet:

AAN (Afghanistan Analysts Network)

/Adili, Yawar Ali & Ruttig, Thomas 16.9.2019. *Afghanistan's 2019 Election (7): Dithering over peace amid a lacklustre campaign*. <https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistans-2019-election-7-dithering-over-peace-amid-a-lacklustre-campaign/> (käyty 18.9.2019).

/Clark, Kate 8.9.2019. *Trump Ends Talks with the Taleban: What happens next?* <https://www.afghanistan-analysts.org/trump-ends-talks-with-the-taleban-what-happens-next/> (käyty 18.9.2019).

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project) *Conflict Data, välikohtaukset ajalta 1.2.2019–31.8.2019/Afghanistan/Kabul*. <https://www.acleddata.com> (käyty 6.8.2019).

BBC 16.9.2019. *Afghanistan war: Tracking the killings in August 2019*. <https://www.bbc.com/news/world-asia-49662640> (käyty 18.9.2019).

Khaama Press 21.4.2019. *ISIS Khurasan claims responsibility for the attack on telecom ministry in Kabul*. <https://www.khaama.com/isis-khurasan-claims-responsibility-for-the-attack-on-telecom-ministry-in-kabul-03775/> (käyty 13.9.2019).

LWJ (Long War Journal)/ Roggio, Bill & Gutowski, Alexandra [päivämätön]. *Mapping Taliban Control in Afghanistan*. <https://www.longwarjournal.org/mapping-taliban-control-in-afghanistan> (käyty 13.9.2019).

NYT (The New York Times) 8.5.2019. *Taliban Attack Aid Group Office in Kabul, in Setback to U.S. Peace Talks*. <https://www.nytimes.com/2019/05/08/world/asia/kabul-afghanistan-bombing.html> (käyty 13.9.2019).

PAN (Pajhwok Afghan News)

3.9.2019. *3 people wounded in gun fires on Kabul protest*. <https://www.pajhwok.com/en/2019/09/03/3-people-wounded-gun-fires-kabul-protest> (käyty 13.9.2019).

4.8.2019. *Afghan Civilian Casualties Double in Deadliest July*. <https://www.pajhwok.com/en/2019/08/04/afghan-civilian-casualties-double-deadliest-july> (käyty 12.9.2019).

3.7.2019. *Afghan Violence Leaves 1,500 Dead or Wounded in June*. <https://www.pajhwok.com/en/2019/07/03/afghan-violence-leaves-1500-dead-or-wounded-june> (käyty 12.9.2019).

2.6.2019. *More than 2,000 People Killed, Injured in May*. <https://www.pajhwok.com/en/2019/06/02/more-2000-people-killed-injured-may> (käyty 12.9.2019).

2.5.2019. *Nearly 1,900 People Killed, Wounded in Afghanistan Last Month*. <https://www.pajhwok.com/en/2019/05/02/nearly-1900-people-killed-wounded-afghanistan-last-month> (käyty 12.9.2019).

RFE/RL (Radio Free Europe / Radio Liberty)

20.4.2019. *Seven Dead In Attack On Communications Ministry In Kabul*. <https://www.rferl.org/a/29893097.html> (käyty 13.9.2019).

7.8.2019. *At Least 14 Killed, 145 Wounded In Taliban Car Bombing In Kabul*. <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-car-bomb-oolice-station-dozens-injured/30097013.html> (käyty 13.9.2019).

28.7.2019. *At Least 20 Killed In Attack On Afghan President's Running Mate.*
<https://www.rferl.org/a/breaking-bomb-explodes-in-kabul-near-office-of-ghani-s-running-mate/30079779.html> (käyty 13.9.2019).

1.7.2019. *Six Killed, More Than 115 Hurt As Powerful Blast Rocks Kabul.*
<https://www.rferl.org/a/powerful-blast-rocks-center-of-kabul/30029551.html>
(käyty 13.9.2019).

SIGAR (Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction) 30.7.2019. *Quarterly Report to the United States Congress.* <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2019-07-30qr.pdf>
(käyty 12.9.2019).

Tolo News

17.9.2019. *22 Killed, 38 Wounded In Kabul Suicide Bombing: Mol.*
<https://www.tolonews.com/afghanistan/suicide-attack-near-us-embassy-kabul> (käyty 20.9.2019).

4.9.2019. *Eight Foreign Nationals Killed In Taliban Attack In Kabul.*
<https://www.tolonews.com/afghanistan/eight-foreign-nationals-killed-taliban-attack-kabul> (käyty 13.9.2019).

18.8.2019a. *Suicide Attack At Kabul Wedding Kills Over 60 Civilians.*
<https://www.tolonews.com/afghanistan/suicide-bombing-kabul-wedding-kills-40> (käyty 13.9.2019).

18.8.2019b. *Afghan Shias Brace More Attacks Despite Security Assurances.*
<https://www.tolonews.com/afghanistan/afghan-shias-brace-more-attacks-despite-security-assurances> (käyty 13.9.2019).

UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan)

3.8.2019. *UN Reminds Parties of Their Responsibility to Protect Civilians - Civilian Casualty Rates Spike in July.* <https://unama.unmissions.org/un-reminds-parties-their-responsibility-protect-civilians-civilian-casualty-rates-spike-july> (käyty 13.9.2019).

20.8.2019. *Security Council Press Statement on Attacks in Kabul and Jalalabad.*
<https://unama.unmissions.org/security-council-press-statement-attacks-kabul-and-jalalabad> (käyty 13.9.2019).

30.7.2019. *Midyear update to Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2019.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_update_2019_-_30_july_2019_english.pdf (käyty 12.9.2019).

02/2019. *Protection of Civilians in Armed Conflict: Annual Report 2018.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/afghanistan_protection_of_civilians_annual_report_2018_final_24_feb_2019.pdf (käyty 12.9.2019).

15.7.2018. *Midyear update to Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 June 2018.*
https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_poc_midyear_update_2018_15_july_english.pdf (käyty 12.9.2019).

UNOCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

8.9.2019a. *Afghanistan: Humanitarian Response Plan 2018-2021 - 2019 Mid-Year Report (Jan - Jun 2019).*
<https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/>

[files/documents/files/hrp-mid-year_report_jan_-_jun_2019_6_sep.pdf](#) (käyty 13.9.2019).

8.9.2019b. *Afghanistan: Conflict-Induced Displacements (as of 04 August 2019). Actual Displacements between 01 January and 01 September 2019.* <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps> (käyty 12.9.2019).

UN SC (United Nations Security Council)

3.9.2019. *Report of the Secretary-General: The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.* https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_-_english_-_3_september_2019.pdf (käyty 12.9.2019).

14.6.2019. *Report of the Secretary-General: The situation in Afghanistan and its implications for international peace and security.* https://unama.unmissions.org/sites/default/files/sg_report_on_afghanistan_-_english_-_14_june_2019.pdf (käyty 12.9.2019).